

BÖLÜM 2

YAŞLI BİREYİN KURUM BAKIMI GEREKSİNİMİ VE DESTEK BAKIM İLKELERİ

Gaye ÖZ ESMERAY¹

Sosyal hizmet kapsamında yaşlı bireylerin kurumsal bakımında, farklı iki kurum yer almaktadır. Bu kurumlar huzurevi ve yaşlı bakım merkezleridir

Huzurevi ve yaşlı bakım merkezi, yaşlı ve sağlıklı bireyler ile özel bakım gereksinimi olan yaşlı bireylere yönelik, tek bir çatı altında farklı bölümlerde yirmi dört saat yatılı hizmet veren sosyal hizmet kuruluşudur. Tıbbi hizmet birimleri kısa ya da uzun süreli hemşirelik bakım hizmeti ve diğer destek bakım hizmetleri sunan bakım kurulumlarıdır.

“Özel Huzurevleri ile Yaşlı Bakımevleri Yönetmeliği” 1997 yılında yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. “Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği” 2001 yılında yayınlanmış ve uygulanmaya geçilmiştir. Bakımevleri ve yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezleri bu yönetmeliklerin yayımlanmasından sonra hizmete başlamıştır. Bu merkezler yönetmeliklerde ‘yaşlı kişilerin yaşamlarını sağlık, huzur ve güven içinde sürdürmeleri amacıyla, kendi kendilerini idare edebilecek şekilde rehabilitasyonlarının sağlandığı, tedavisi mümkün olmayan hastalıkları bulunanların ise sürekli olarak özel bakım altında gözlemlendiği yatılı sosyal hizmet kuruluşu’ olarak tanımlanmaktadır.”

“Huzurevleri; kendi öz bakımlarında gereksinimi olmayan ve tıbbi tedavi gerektirmeyen yaşlı bireylerin günlük yaşamlarını idame ettirdikleri, uzun süreli bakımın yapıldığı toplu yaşam merkezleridir. Yönetmelikte geçen tanımlama ile huzurevleri ‘yaşlı kişileri huzurlu bir ortamda korumak, bakmak ve bu kişilerin sosyal ve psikolojik gereksinimlerini karşılamak amacıyla kurulan yatılı hizmet kuruluşlarıdır’. Genellikle uzun süreli kurum bakımından yararlanan yaşlı birey-

¹ Hemş.Dr. Gaya bakım Ünitesi- İstanbul. gayeoz82@hotmail.com

- ç) Mobil ekip oluşturulması: Bütün hizmetin sunulabilmesi için yaşlı bireyin ikamet adresine ve hizmet yerine ulaşımı sağlayıp hizmeti sunacak olan personel, araç ve gerecin temin edilerek, mobilizasyonun sağlanması ve proje kapsamında, evde sağlık desteğine gereksinim duyan yaşlı bireyler ile ilgili kurum ve hizmetlere ulaşımının sağlanması,
- d) Koordinasyon merkezi kurulması: Çağrı araçları ya da doğrudan yapılan başvuruların karşılandığı ve kayda alındığı, talep ve gereksinimlere yönelik hizmet sunumunun organize edildiği, gerekli yönlendirme ve koordinasyonun sağlandığı ilgili Belediyeye veya Belediyenin ilgili birimine bağlı olarak kurulan merkezin oluşturulması.

Proje içerisinde yer alabilecek diğer destekleyici faaliyet ve hizmetler şunlardır:

- a) Koordinasyon merkezi kontrolünde çağrı merkezi kurulması,
- b) Gündüzlü dayanışma, danışmanlık ve yönlendirme hizmetleri,
- c) Gündüzlü bakım hizmetleri,
- ç) İl genelinde, yaşlı bireylere ilişkin evde bakım gereksinimi de dahil yaşlı birey bakım gereksinimi verilerinin de yer aldığı yaşlı birey veri tabanının oluşturulması,
- d) Koruyucu ve önleyici hizmetlerin niteliğinin iyileştirilmesine ve yaygınlığının artırılmasına yönelik hizmetler.

KAYNAKLAR

1. 28.08.2020 tarihinde <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=12317&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> (2008). adresinden ulaşılmıştır.
2. Türkiye'de Yaşlılara Yönelik Hizmetler, Kurumsal Yaşlı Bakımı Ve Kurumsal Yaşlı Bakımında İllerin Durumu. Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. 28.08.2020 tarihinde <https://www.ailevecalisma.gov.tr/> adresinden ulaşılmıştır.
3. Güner, A.F. K. Yaşlı Bakım Hizmetleri. *Sağlık Hizmetleri ve Eğitimi Dergisi*, 2019; 3-6.
4. Birleşmiş Milletler. (1991). *Bm Yaşlı İlkeleri Yaşlı Bireylere İlişkin Birleşmiş Milletler İlkeleri*. T.C. Aile Çalışma Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (28.08.2020 tarihinde <https://ailevecalisma.gov.tr/eyhgm/mevzuat/uluslararası-mevzuat/> adresinden ulaşılmıştır).
5. DSÖ. (2002). *Yaşlanma 2002 Uluslararası Eylem Planı (International Plan of Action on Ageing)*. 28.08.2020 tarihinde <https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/33629/yaslanma-2002-uluslararası-eylem-planı.pdf> adresinden ulaşılmıştır).

6. T.C.Aile Çalışma Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2019). *Yades (Yaşlı Destek Programı) 2019 Projesi*. 28.08.2020 tarihinde https://ailevecalisma.gov.tr/media/6669/2019_yades_uu_esaslari_d-14052019.pdf adresinden ulaşılmıştır).
7. TÜİK.2018. (28.08.2020 tarihinde <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=30699>.adresinden ulaşılmıştır).